

Sygn. akt XVII AmC 3479/10

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 kwietnia 2012r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Witold Rękosiewicz

Protokolant: asystent sędziego Anna Rowińska-Abczyńska

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2012r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

przeciwko (...) S.A. z/s w W.

o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone

I. Uznaje za niedozwolone i zakazuje (...) S.A. z/s w W. wykorzystywania w umowach z konsumentami postanowienia wzorca umowy o treści: „Bank zastrzega sobie prawo do traktowania Transakcji realizowanych w szczególności w bankach, urzędach pocztowych lub innych instytucjach finansowych za pomocą Kart jako Transakcji gotówkowych. Wówczas zastosowanie mają przepisy, o których mowa w ust. 3.”

II. Zasądza od (...) S.A. z/s w W. na rzecz

Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 zł. (trzy-ta sześćdziesiąt) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

III. Obciąża (...)S.A. z/s w W. kwotą 600 zł

(sześćset) tytułem stałej opłaty sądowej od pozwu i nakazuje pobranie tej Kwoty od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa-Kasa Sądu Okręgowego w Warszawie.

IV. Zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i

Gospodarczym na koszt (...) S.A. z/s w W..

SSO Witold Rękosiewicz

Sygn. akt XVII AmC 3479/10

UZASADNIENIE

W dniu 24 listopada 2010 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w K. (powód) wniósł pozew przeciwko (...) SA (pozwany). Powód domagał się uznania za niedozwolone postanowienia zawartego w stosowanym przez pozwaną wzorcu umownym o nazwie „Regulamin Kart Kredytowych” o treści: „Bank zastrzega sobie prawo do traktowania Transakcji realizowanych w szczególności w bankach, urzędach pocztowych lub innych instytucjach finansowych za pomocą Kart jako Transakcji gotówkowych. Wówczas zastosowanie mają przepisy, o których mowa w ust. 3”.

Uzasadniając powyższe żądanie powód stwierdził, że pozwany w ramach prowadzonej działalności gospodarczej posługuje się wzorcem umownym zawierającym zakwestionowane postanowienie. Jako dowód na poparcie swojego stanowiska powód przedstawił wzorzec umowy pod nazwą „Regulamin kart kredytowych” zawierający kwestionowane postanowienie.

W ocenie powoda kwestionowane przez niego postanowienie umowne, które nie zostało uzgodnione indywidualnie, kształtuje prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy – stanowi zatem niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego.

Kwestionowane postanowienie w ocenie powoda stanowi niedozwolone postanowienie, o którym mowa w art. 385³ pkt 9 kc albowiem przyznaje ono przedsiębiorcy uprawnienie do dokonywania wiążącej interpretacji umowy.

Powód wskazał, iż analizowane postanowienie dotyczy uznawania przez pozwanego transakcji realizowanych w instytucjach finansowych przy pomocy karty kredytowej jako transakcji gotówkowych. Zauważył, że transakcje gotówkowe wykonywane za pomocą karty kredytowej są obciążane pewnymi kosztami. W przypadku pozwanego koszty te zostały określone w Tabeli oprocentowania, opłat, prowizji i limitów (...) SA dla kart kredytowych”. Zgodnie z powołaną „Tabelą (...) prowizja za wypłatę gotówki wynosi:

- w bankomatach usytuowanych w oddziałach Banku i bankomatach należących do sieci (...) 1, 5% nie mniej niż 5 zł oraz

- we wszystkich bankomatach należących do innych banków w kraju i zagranicą oraz prowizja i za transakcje zrealizowane w innych bankach, urzędach pocztowych lub innych instytucjach finansowych” – 3% nie mniej niż 7 zł.

Okoliczność ta nie budzi w ocenie powoda wątpliwości. Zastrzeżenia co do zgodności z dobrymi obyczajami wzbudza natomiast sposób określenia przez pozwanego zakresu miejsc, w których transakcje te mogą być realizowane, z uwagi na zastosowanie klauzuli generalnej oraz określenia „inne instytucje finansowe”. Takie sformułowanie postanowienia powoduje w ocenie powoda brak jednoznaczności oraz uniemożliwia konsumentowi precyzyjne i jednoznaczne określenie, które transakcje kartą będą uznane za transakcje gotówkowe, co skutkować będzie koniecznością zapłaty prowizji. Jednym ze standardów dobrych obyczajów jest zapewnienie przez przedsiębiorcę kontrahentom pewności obrotu, przez którą należy rozumieć stałość wzajemnych relacji oraz możliwość określenia ewentualnych skutków prawnych i ekonomicznych podejmowanych działań, w szczególności jednoznaczne określenie kosztów dokonywanych transakcji, co powinno pozwalać kontrahentom przedsiębiorcy na planowanie wydatków oraz podejmowanie racjonalnych decyzji.

W jego ocenie pewności tej nie zapewnia analizowane postanowienie, albowiem zastosowanie wyrażenia „w szczególności”, powoduje, że katalog czynności – skutkujących uznaniem za transakcje gotówkowe – jest de facto otwarty i bank ma możliwość dowolnego kwalifikowania czynności jako „gotówkowe” i tym samym pobierania od nich opłaty. Wskazał dodatkowo, iż wzorzec umowy nie precyzuje jakie instytucje należy uważać za „inne instytucje finansowe”. Zdaniem powoda konsekwencją takiej konstrukcji postanowienia jest brak możliwości przewidzenia która transakcja zostanie przez bank potraktowana jak transakcja gotówkowa. W tym stanie rzeczy zapis ten należy uznać za naruszający dobre obyczaje.

Powód zwrócił uwagę, że analizowana klauzula narusza także rażąco interesy konsumentów, albowiem – z uwagi na brak jednoznacznych kryteriów uznania transakcji za gotówkowe – są oni ograniczeni w możliwości podejmowania planowanych i racjonalnych decyzji, a ponadto muszą we wszystkich przypadkach wypłaty liczyć się z możliwością potencjalnego obciążenia prowizją, która wynosi „3% nie mniej niż 7 zł”, stosownie do w/w „Tabeli (...)”, nawet gdy w ich ocenie nie istnieje obowiązek zapłaty prowizji.

W związku z powyższym, w ocenie powoda pozwany poprzez analizowane postanowienie, używając określeń „w szczególności” oraz „inne instytucje finansowe” – przyznaje sobie uprawnienie do dokonywania wiążącej interpretacji

umowy poprzez możliwość arbitralnego zakwalifikowania transakcji jako gotówkowych, za przeprowadzenie których bank obciąży konsumenta prowizją.

W odpowiedzi na powyższe pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz o rozpoznanie sprawy także w przypadku nieobecności pozwanego.

Uzasadniając powyższe pozwany wskazał, że kwestionowane postanowienie stanowi zaledwie fragment Regulaminu i poprzez zinterpretowanie go przez powoda w oderwaniu od pozostałej części Regulaminu, czyni go tylko pozornie sprzecznym z dobrymi obyczajami.

Wskazał, iż w uzasadnieniu zarzutów kierowanych pod adresem pozwanego powód nie odnosi się do treści § 33 ust. 4 zakwestionowanego Regulaminu, w którym zdefiniowano transakcje gotówkowe, a co powoduje, że zakwestionowany przepis ust. 6 Regulaminu należy interpretować łącznie z innymi postanowieniami zakwestionowanego wzorca.

W § 33 ust. 4 Regulaminu umieszczone jest bowiem postanowienie, że „za transakcje gotówkowe uważa się wypłatę gotówki i inne Transakcje wskazane przez Bank w Tabeli”.

Tabela oprocentowania, opłat, prowizji i limitów w (...)SA dla kart kredytowych stanowi, że „Prowizja za wypłatę gotówki wynosi:

- w bankomatach usytuowanych w oddziałach Banku i bankomatach należących do sieci (...) 1, 5% nie mniej niż 5 zł oraz

- we wszystkich bankomatach należących do innych banków w kraju i zagranicą oraz prowizja i za transakcje zrealizowane w innych bankach, urzędach pocztowych lub innych instytucjach finansowych” – 3% nie mniej niż 7 zł.

Wskazał, iż kwestionowane postanowienia zawarte w § 33 ust. 6 Regulaminu jest tylko powtórzeniem dyspozycji § 33 ust. 4 i ma na celu utwierdzenie konsumenta w przekonaniu, że pozwany wskaże mu w Tabeli transakcje, które pozwany będzie uważał za transakcje gotówkowe i za które będzie pobierał prowizję.

Wskazał, iż nie definiował w słowniku pojęcia „transakcje gotówkowe” aby nie wprowadzić klienta w błąd i nie wprowadzać niepewności co do wykonywanych przez klienta transakcji. Zdefiniował bowiem pojęcie „Transakcja” jako bezgotówkowa płatność za nabywane towary usługi lub wypłata gotówki, dokonana przy użyciu Karty lub numeru Karty.

W ocenie pozwanego czynność wypłaty gotówki mieści się w definicji „Transakcja” i nie ma potrzeby aby wprowadzać dodatkową definicję „transakcji gotówkowej” ponieważ nie wszystkie transakcje gotówkowe są obciążane prowizją wskazaną w Tabeli i wprowadzanie jednolitej definicji „transakcje gotówkowe” wprowadzałoby klienta w błąd. Pozwany uznał, że tylko za niektóre transakcje gotówkowe – te wskazane w Tabeli - będzie naliczał prowizję, aby pokryć część kosztów, które ponosi z tytułu pobierania opłat za transakcje gotówkowe przez międzynarodowe organizacje (VISA i MasterCard) naliczając wobec pozwanego dodatkowe opłaty za obsługę przez nich transakcji gotówkowych. Celem wprowadzenia przez pozwanego prowizji za transakcje było przyporządkowanie ponoszonych kosztów do tych klientów, którzy je spowodowali.

Wskazał, iż uznanie przepisu § 33 ust. 6 Regulaminu za klauzulę niedozwoloną nie zmieni sposobu interpretowania postanowień Regulaminu przy pozostawieniu nie zakwestionowanym przepisu § 33 ust. 4 Regulaminu oraz stosownych postanowień Tabeli oprocentowania, opłat, prowizji i limitów w (...)SA.

Pozwany nie zgodził się również z zarzutami powoda dotyczącymi możliwości dokonywania przez pozwanego wiążącej interpretacji przedmiotowego Regulaminu poprzez zamieszczenie w tekście postanowienia nieostrych sformułowań.

Odnosnie użytego w § 33 ust. 6 Regulaminu zwrotu „w szczególności” wskazał, że wskazuje on przykładowo elementy szczegółowo określone w innych częściach wzorca. Użycie tego sformułowania w zakwestionowanym Regulaminie jest jedynie zabiegiem legislacyjnym zwiększającym przejrzystość wzorca. Co więcej wyłączenie cytowanego wzorca z obrotu konsumenckiego, jest w ocenie pozwanego niemożliwe, gdyż przyczyniłoby się do niepotrzebnego wydłużania wzorca, czyniąc go, przez liczne wyliczenia, nieczytelnym i trudnym w zrozumieniu dla konsumenta.

Odnosnie zwrotu „w szczególności” wskazał, iż sam w sobie nie stanowi on klauzuli niedozwolonej. Stwierdził, iż zwrotem tym niejednokrotnie posługuje się również sam ustawodawca czyniąc to za pośrednictwem katalogu otwartego, czy odesłaniami do innych ustaw, nawet, gdy adresatem normy prawnej jest konsument.

Jako przykład wskazał przepis art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca o kredycie konsumenckim (Dz. Nr 100, poz. 1081 z późn. Zm.), czy art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z 2007r. z późn. Zm.)

Wskazał, iż zabieg ogólnego formułowania opisu zdarzeń prawnych, jest jedną z podstaw nowoczesnej legislacji, powstałej w opozycji do wcześniej stosowanej metody kazuistycznej. Użycie w tym kontekście zwrotu „w szczególności”, informuje konsumenta jakie grupy transakcji z mocy § 33 ust. 4 będą opisane w Tabeli jako transakcje gotówkowe. Pozwany wskazał również na fakt, iż uściśla transakcje, inne niż fizyczne wypłaty gotówki, mogą być wskazane w tabeli jako transakcje gotówkowe. Każdorazowo przy zawieraniu umowy klient Banku otrzymuje nie tylko Regulamin, ale również Tabelę. Komplet dokumentów pozwala konsumentowi pozyskać pełną i jasną informację o transakcjach, których może dokonać i następnie spodziewać się ich klasyfikacji, na transakcje gotówkowe obciążone prowizją, bądź bezgotówkowe nie obciążone prowizją.

Kwestionowane postanowienie umożliwia konsumentowi pełną ocenę skutków prawnych i ekonomicznych podejmowanych działań.

Odnosnie sformułowania „inne instytucje finansowe” pozwany podniósł, że cytowany zwrot nie jest klauzulą generalną, nie odsyła bowiem do systemu norm pozaprawnych i posiada jednocześnie ustawowo określony zbiór desygnatów.

Wskazał, iż zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (Dz. U. Nr 72 poz. 665 tekst jedn. Z 2002r.) wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu ustawodawca zaliczył do czynności bankowych. Stwierdził, iż pojęcie „instytucji finansowej” podobnie jak pojęcie „bank” również zostało zdefiniowane w ustawie prawo bankowe.

Wskazał, iż definicję legalną tego pojęcia zawiera art. 4 ust. 1 pkt 7 prawa bankowego, zatem pozwany zwolniony jest z obowiązku powtarzania jej treści w Regulaminie, zwłaszcza, iż pojęcie to występuje również w innych ustawach.

Pozwany podniósł ponadto, iż użycie w Regulaminie i tabeli ustawowego zwrotu „instytucje finansowe”, w pełni potwierdza, że pojęcie to jest jednoznaczne i czytelne dla przeciętnego konsumenta.

Stwierdził również, iż kwestionowane postanowienie reguluje główne świadczenia stron umowy. Stosowanie bowiem do postanowienia art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 12 września 2002r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169 poz. 1385 z 2001r. z późn. Zm.) „przez umowę o kartę płatniczą wydawca karty płatniczej zobowiązuje się wobec posiadacza karty płatniczej do rozliczania operacji dokonanych przy użyciu karty płatniczej, a posiadacz zobowiązuje się do zapłaty kwot operacji wraz z należnymi wydawcy kwotami opłat i prowizji lub do spłaty swoich zobowiązań na rachunek wskazany przez wydawcę”.

Jednocześnie zgodnie z art. 3 ust. 2 teź ustawy ustawodawca wskazuje, że „umowa o elektroniczny instrument płatniczy powinna określać w szczególności (...):

3) rodzaje operacji, których można dokonywać przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego;

7) rodzaj i wysokość opłat i prowizji oraz warunki ich zmian;”.

Obydwa przytoczone przepisy określają zdaniem pozwanego essentialia negoti umowy karty kredytowej wskazując jednocześnie główne świadczenia stron.

Wskazał, iż w zakwestionowanym Regulaminie kart kredytowych w (...)SA słowo „operacje” zostało zastąpione bardziej potocznym słowem „transakcje”, określając je jako „bezgotówkową płatność za towary, lub usługi lub wypłaty gotówki dokonane przy użyciu Karty lub numeru Karty” (§ 2 Regulaminu). Opłaty i prowizje za transakcje dokonywane kartą, szczegółowo zostały określone w Tabeli. Prowizja jest wynagrodzeniem pozwanego za rozliczenia dokonywane przy pomocy karty stanowiąc główne świadczenie konsumenta. Zakres transakcji objętych prowizją został określony w sposób jednoznaczny i przystępny dla konsumenta.

Stwierdził, iż obciążanie posiadaczy kart kredytowych prowizją za transakcje gotówkowe jest powszechnym zjawiskiem stosowanym przez banki w celu odzyskania opłat nakładanych przez międzynarodowe organizacje finansowe (Visa, Mastercard).

Wskazał również na fakt, iż umowa karty kredytowej jest umową wzajemną. Bank zobowiązuje się zapewnić posiadaczowi karty dostęp do limitu kredytowego oraz rozliczać transakcje dokonane przez konsumenta, ten natomiast jest zobowiązany do zapłaty wynagrodzenia Bankowi - oprocentowania opłat i prowizji.

Jak wynika z ustawy prowizja jest nieodłącznym elementem umowy karty kredytowej. Odmawianie prawa do pobierania prowizji od ściśle określonych transakcji, jako wynagrodzenia Banku w powołaniu na dobre obyczaje, nie znajduje więc w ocenie pozwanego uzasadnienia ani w przepisach prawa, ani w ekonomicznym sensie prowadzenia działalności gospodarczej.

Wskazał ponownie, że zakres pojęcia transakcji gotówkowych obciążonych prowizją został oznaczony w sposób jednoznaczny. Wobec tego przeciętny konsument ma możliwość łatwego sprawdzenia w Tabeli, które z transakcji są traktowane jako obciążone prowizją transakcję gotówkowe.

Na koniec wskazał, iż oferował konsumentom zawarcie umowy przy pomocy zakwestionowanego wzorca tylko do dnia 31 maja 2010r.

Rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i zważył co następuje:

Pozwany w prowadzonej działalności gospodarczej wykorzystywał przytoczone w pozwie postanowienie umowne. Pozwany nie zarzucił niezgodności cytowanego postanowienia z treścią przedstawionego wzorca umownego. W związku z tym, okoliczności te należało uznać za przyznane na podstawie art. 230 kpc.

W świetle powyższego w celu rozpoznania sprawy konieczne więc było przeprowadzenie abstrakcyjnej oceny kwestionowanego postanowienia wzorca umownego dla ustalenia, czy ma ono charakter niedozwolonego postanowienia umownego w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

W postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone przedmiotem oceny Sądu jest, czy zawarte we wzorcach, kwestionowane postanowienia kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz czy skutkiem tego dochodzi do rażącego naruszenia interesów konsumentów. Nie dotyczy to jednak postanowień regulujących główne świadczenia stron, jak cena lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Decydujące znaczenie dla abuzywności tych postanowień ma fakt, czy zostały uzgodnione w sposób indywidualny czy też zostały sporządzone wcześniej a następnie przedstawione konsumentowi do podpisania bez możliwości negocjacji. Pozwana nawet nie twierdziła, że kwestionowane postanowienia były przedmiotem negocjacji z konsumentami.

Przesłankami abuzywności postanowień wzorca umownego jest również ich sprzeczność z dobrymi obyczajami oraz rażąco naruszenie interesów konsumenta. Istotą pojęcia dobrego obyczaju jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka.

W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on właściwym informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty, przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniu równorzędnego partnera umowy jakim jest konsument. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, ukształtowania stosunku zobowiązaniowego niezgodnie z zasadą równorzędności stron (tak M. Śmigiel – Wzorce umowne s. 360). Chodzi więc o działania potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania.

Klauzula generalna wyrażona w art. 385¹ § 1 k c uzupełniona została listą niedozwolonych postanowień umownych zamieszczoną w art. 385³ k c. Obejmuje ona najczęściej spotykane w praktyce klauzule uznane za sprzeczne z dobrymi obyczajami zarazem rażąco naruszające interesy konsumenta. Ich wspólną cechą jest nierównomierne rozłożenie praw, obowiązków czy ryzyka między stronami prowadzące do zachwiania równowagi kontraktowej. Są to takie klauzule, które jedną ze stron (konsumenta) z góry w oderwaniu od konkretnych okoliczności stawiają w gorszym położeniu. Wyliczenie to ma charakter niepełny, przykładowy i pomocniczy. Funkcja jego polega na tym, że zastosowanie we wzorcu umowy postanowień odpowiadających wskazanym w katalogu znacząco ułatwić ma wykazanie, że spełniają one przesłanki niedozwolonych postanowień umownych objętych klauzulą generalną art. 385¹ § 1 k c. W razie wątpliwości ciężar dowodu, że dane postanowienia nie spełniają przesłanek klauzuli generalnej spoczywa na przedsiębiorcy. – art. 385¹ § 4 k c. Aby uchylić domniemanie, że klauzula umowna zgodna z którąś z przykładowych klauzul wymienionych w art. 385³ k c. jest niedozwolonym postanowieniem umownym należy wykazać, że została ona uzgodniona indywidualnie lub, że nie kształtuje praw i obowiązków konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając ich interesy mimo swego „niedozwolonego” brzmienia tzn nie spełnia przesłanek z art. 385¹ § 1 k c. Dopiero po wykazaniu tej drugiej okoliczności może dojść do uchylenia domniemania abuzywności.

Oceniając w świetle powyższego kwestionowane postanowienie należy stwierdzić, iż stanowi ono typową klauzulę abuzywną o której mowa w art. 385³ pkt 9 kc albowiem przyznaje ono przedsiębiorcy uprawnienie do dokonywania wiążącej interpretacji umowy.

Postanowienie to nie określa bowiem jednoznacznych kryteriów uznania transakcji za gotówkowe. W konsekwencji konsumenci nie są w stanie przewidzieć kiedy i jakiego tytułu zostaną obciążeni prowizją. W związku z powyższym we wszystkich przypadkach wypłaty muszą liczyć się z możliwością potencjalnego obciążenia wykonanej transakcji prowizją, która wynosi „3% nie mniej niż 7 zł”, stosownie do w/w „Tabeli (...)”.

W związku z powyższym, pozwany posługując się postanowieniem zawierającym nieostre określenia „w szczególności” oraz „inne instytucje finansowe” – przyznaje sobie uprawnienie do dokonywania wiążącej interpretacji umowy poprzez możliwość arbitralnego zakwalifikowania transakcji jako gotówkowych i w konsekwencji obciążenia konsumenta prowizją.

Jak słusznie wskazał powód postanowienie tej treści odbiera konsumentom możliwość określenia ewentualnych skutków prawnych i ekonomicznych podejmowanych działań, w szczególności jednoznaczne określenie kosztów dokonywanych transakcji, co powinno pozwalać kontrahentom przedsiębiorcy na planowanie wydatków oraz podejmowanie racjonalnych decyzji.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów stwierdzając, że zakwestionowane postanowienie wzorca umownego stosowane przez pozwaną kształtuje prawa konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, a zatem stanowi niedozwolone postanowienie

umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. zakazał jego wykorzystywania w obrocie z konsumentami na podstawie art. 479⁴² k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 98 i 99 k.p.c.

Publikację prawomocnego wyroku na koszt pozwanego zarządzono na podstawie art. 479⁴⁴ k.p.c.

SSO Witold Rękosiewicz